

การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5

วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

A Construction of the Learning Thai Language Diagnostic Test in Strand 5: Literature and Literary Works for Mathayomsuksa 3 Students under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon

จตุรงค์ สอดเสน

พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Jaturong Sodsén

Patcharin Chompuwiset

Master of Education Udon Thani Rajabhat University

Email: jatukoon_sossen@hotmail.co.th

วันที่รับบทความ: 14 มิถุนายน 2566; วันแก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 21 มิถุนายน 2566

Received: June 14, 2023; Revised: June 20, 2023; Accepted: June 21, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม 2) เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม 3) เพื่อหาเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม 4) เพื่อเขียนคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 580 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบเพื่อสำรวจปัญหาการเรียนวรรณคดี และแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความตรงตามเนื้อหา ค่าความยาก อำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 1 ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ พบว่าข้อสอบทุกข้อวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จากแบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 3 กับกลุ่ม

ตัวอย่าง 380 คน เป็นแบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคุณภาพของแบบทดสอบมีค่าความยากตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.77 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.83 – 0.92

2. สรุปความบกพร่องของการเรียน วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนตามมาตรฐานตัวชี้วัด คือ วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด

3. คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่า แบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีช่วงคะแนนตั้งแต่ T15 ถึง T80

4. คู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีองค์ประกอบของคู่มือการใช้แบบทดสอบซึ่งมีองค์ประกอบคือ ความหมายของแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี จุดมุ่งหมายของการพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี โครงสร้างของแบบแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี วิธีการดำเนินการทดสอบ และการตรวจให้คะแนน

คำสำคัญ : การสร้างแบบทดสอบ, วินิจฉัยจุดบกพร่องทางการเรียน, วรรณคดีและวรรณกรรม

Abstract

The purposes of this research were 1) to construct the learning Thai language diagnostic test in strand 5: literature and literary works 2) to assess the quality of the learning Thai language diagnostic test in strand 5: literature and literary works 3) to find a norm of the learning Thai language diagnostic test in strand 5: literature and literary works 4) to write a manual for using of the learning Thai language diagnostic test in strand 5: literature and literary works for Mathayomsuksa 3 Students. The sample consisted of 580 Matthayomsuksa 3 students under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon in the second semester of the 2022 academic year selected by multi-stage random sampling. The research instruments were a test to investigate literary learning issues and the learning Thai language diagnostic test. The mean, percentage, standard deviation, content validity, index of difficulty, index of discrimination, reliability was used for data analysis.

The findings of this research were as follows:

1. The learning Thai language diagnostic test in strand 5: literature and literary works for Mathayomsuksa 3 students. The first test analysis was found that the value of the Index of Item Objective Congruence (IOC) was between 0.60 - 1.00. The second test analysis was found that 30 items in all three tests. The difficulty value of the items and the value of the discrimination were between 0.29 - 0.77 and 0.33 - 0.70 respectively. The reliability of the test was between 0.83 - 0.92.

2. Summary of learning defects in Thai language on Strand 5: literature and literary works for Mathayomsuksa 3 students. The causes of defects in learning Thai literature are discussed. The students' deficiencies in learning Thai literature as follows: Summaries the content of the literature, literary works and local literary works at even more difficult level. Analyze Thai way of life and values from the literature and literary works read. Summaries knowledge and the ideas from reading and apply them to real life. Memories the recitations prescribed and the verses with their interests.

3. The norm of the learning Thai language diagnostic test on Strand 5: literature and literary works for Mathayomsuksa 3 students. The result was found that the score of the learning Thai language diagnostic test on Strand 5: literature and literary works for Mathayomsuksa 3 students was between T15 to T80.

4. The manual for using of the learning Thai language diagnostic test in strand 5: literature and literary works for Mathayomsuksa 3 Students. The components of the test manual were the definition of the test, the goal of establishing a diagnostic test, the structure of the diagnostic test, the quality of the diagnostic test, how to administer the test and score it.

Keyword: The construction of the test, A diagnosis of a learning defect,
Literature and Literary

บทนำ

วรรณคดีไทยถือเป็นสมบัติล้ำค่าของแผ่นดินที่กวีทั้งหลายได้รังสรรค์ไว้ในทุกยุคทุกสมัย วรรณคดีจึงสะท้อนภาพของสังคมไทย โดยใช้ตัวอักษรที่มีความงามในด้านวรรณศิลป์เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอด

เราจึงสามารถกล่าวได้ว่า วรรณคดีไทยคือสมบัติคู่บ้านคู่เมือง และมีส่วนสำคัญในการแสดงถึงความเป็นชาติมานาน ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาทุกระดับได้มีการบรรจุวรรณคดีไทยเอาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ดังนั้นการศึกษาวรรณคดีไทยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บรรลุจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี เพราะวรรณคดีก็คือ ภาพสะท้อนสังคม หรือกระจกเงาบานใหญ่ของสภาพสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 12)

วรรณคดีถือเป็นศิลปะที่ให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ และก่อให้เกิดสุนทรียภาพในจิตใจนั้น เนื่องจากผู้แต่งวรรณคดีได้เลือกสรรถ้อยคำอันเกิดจากอารมณ์สะท้อนใจ ได้แก่ รัก สนุกสนาน โลก โกรธ หลง โศกเศร้า ฯลฯ มาร้อยเรียงในงานประพันธ์ ภาษาที่ใช้ในการแต่งวรรณคดีจึง ต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันตรงที่ว่าภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่กระชับฟังใจ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสะท้อนอารมณ์และเป็นภาษาที่ผู้ประพันธ์ได้ตั้งใจคัดเลือกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจด้วย กล่าวคือ เกิดความรู้สึก อารมณ์ ความคิด หรือเห็นภาพอย่างที่ต้องการให้ผู้รับรู้รู้สึกหรือเห็น ทั้งนี้โดยแฝงเล็งเรื่องสุนทรียลักษณ์ ทางภาษา เมื่อผู้อ่านได้อ่านวรรณคดี วรรณกรรมเรื่องนั้นๆ ย่อมเกิดความซาบซึ้งกับความงามทางภาษาที่ผู้แต่งสร้างขึ้น โดยที่วรรณคดีเป็นสิ่งที่นำความงามและความละเอียดอ่อนมาสู่ชีวิตและ จิตใจ มิใช่เพราะว่าวรรณคดีสร้างโลกแห่งความฝันให้แก่ผู้ที่ต้องการจะหนีจากชีวิต แต่วรรณคดีช่วยให้เรามองเห็นความงามและความประณีตที่แฝงอยู่ในสิ่งทั้งหลายในชีวิต วรรณคดีที่เป็นวรรณศิลป์ สามารถยกระดับจิตใจเราให้สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้เราจึงจำเป็นต้องศึกษาวรรณคดีในฐานะที่เป็นศิลปะ (ชัตสุณี สีนุสสินท์, 2532: 65; วิภา กงกะนันท์, 2533: 4)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าวรรณคดีมีคุณค่าหลายประการ ทั้งด้านความไพเราะ งดงาม จากภาษาที่คัดสรรคำนำมาร้อยเรียงอย่างประณีต หรือที่เรียกว่าวรรณศิลป์ ซึ่งได้ช่วยกล่อมเกล่าให้ผู้อ่านวรรณคดีเกิดความละเอียดอ่อนทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังมีคุณค่าทางสติปัญญา เนื่องจากการศึกษาวรรณคดีเป็นการเรียนรู้เรื่องราวของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและอารมณ์ความรู้สึกของ มนุษย์ ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ และเข้าใจสังคมวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของ คนในชาติอย่างละเอียดลออยิ่งไปกว่าที่บันทึกไว้ในวิชาประวัติศาสตร์ รวมทั้งสามารถนำแง่คิด คติสอนใจที่ได้จากการศึกษาวรรณคดีมาเป็นประโยชน์แก่ชีวิต ในฐานะประสบการณ์โดยอ้อมได้

อย่างไรก็ตามแม้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะให้ความสำคัญกับวรรณคดีและวรรณกรรม แต่การเรียนการสอนวรรณคดีก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อาวรรณคดี ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกันว่า นักเรียนไม่เห็นคุณค่าของการเรียนวรรณคดีเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญกับวรรณคติน้อยลง การที่นักเรียนให้ความสำคัญกับการเรียนวรรณคติน้อยลงดังกล่าว ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและ

วรรณกรรมน้อยลงตามไปด้วย ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวรรณคดี ไม่เห็นประโยชน์ของการเรียน และไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองในชั้นเรียน นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า วรรณคดีที่อ่านได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียน กำหนด จากเหตุผลที่ว่า การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่น้อยดังกล่าวข้างต้นและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยสนใจที่แก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนวรรณคดีของนักเรียนให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่า แบบทดสอบวินิจฉัยจึงมีความสำคัญในการนำมาใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนวรรณคดี เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนวรรณคดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

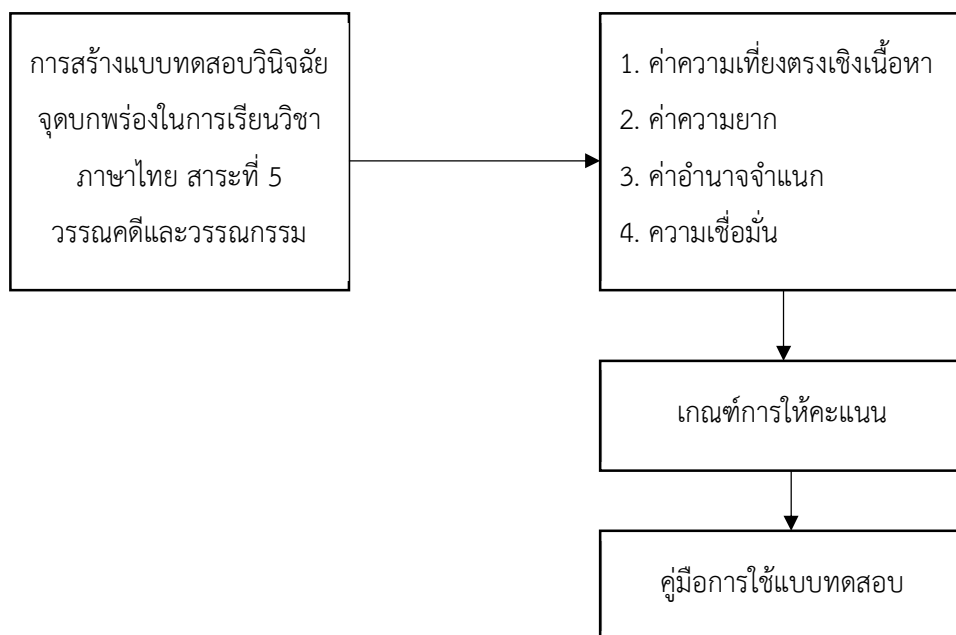
1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อหาเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อเขียนคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าในด้านเนื้อหาและประชากรดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ใช้เพื่อทำการวิจัยครั้งนี้คือวรรณคดี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองหลวงศึกษา ได้แก่
 - บทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก
 - นิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร
 - บทพากย์เอราวัณ
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5,302 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจัยจุดบกพร่องวิชาภาษาไทย การเรียนวรรณคดี เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทย และเพื่อเขียนคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 46 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 5,302 คน จากการสุ่มอย่างง่าย 50% ของโรงเรียนทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจัย ในเรื่องการเรียนรู้วรรณคดี สร้างตัวเลือกในข้อสอบแต่ละข้อ สำนวจข้อบกพร่อง และรวบรวมคำตอบผิดของนักเรียนจำนวน โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 100 คน เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีนักเรียนจำนวนมากและมีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน ไว้ด้วยกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาคุณภาพรายข้อและปรับปรุงข้อสอบ คือ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเที่ยง ความเหมาะสม ของเวลาที่ใช้สอบ ตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ตลอดจนการสำรวจความถูกต้องของคำตอบโดยกลุ่มตัวอย่างได้จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก จำนวน 100 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อสำรวจจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก หาขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดระดับความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง 95% ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% (ภัทรพร เกษสังข์. 2549: 75) ได้กลุ่มตัวอย่าง 380 คน จากประชากร 5,302 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) ซึ่งจำนวนของกลุ่มนักเรียนจากการสุ่มเมื่อรวมกันทั้งหมดจะมากกว่า 380 คน เพราะในการปฏิบัติจริงเมื่อสุ่มได้ห้องเรียนต้องดำเนินการสอบทุกคนในห้องนั้น เพื่อความสะดวกในการดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งในการสร้างครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดีที่มีคุณภาพ และศึกษาสาเหตุจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดี

2. ศึกษาทฤษฎี วิธีการสร้างแบบทดสอบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจากหนังสือและเอกสารทางการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดี

3. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทราบขอบเขตเนื้อหา

4. วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเรียนวรรณคดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. สร้างแบบทดสอบเพื่อสำรวจหาสาเหตุจุดบกพร่องในแต่ละผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

6. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหา

แล้วนำผลการพิจารณาไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยถือเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า มีค่า IOC อยู่ในเกณฑ์ 30 ข้อ (อนูวัติ คุณแก้ว. 2549: 235) เพื่อพิจารณาตัดสินว่า ข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาหรือไม่

การจัดทำคู่มือการใช้และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

การสร้างคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

1. บอกความหมายของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. บอกจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบ โดยเขียนวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสร้างแบบทดสอบ วินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำหนดขึ้น

3. บอกลักษณะของแบบทดสอบ โดยบอกลักษณะของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

4. บอกคุณภาพของแบบทดสอบ โดยเขียนค่าที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบที่สร้างขึ้น คือ ค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B)

5. บอกวิธีดำเนินการสอบ โดยบอกวิธีการเตรียมตัวก่อนการสอบและวิธีดำเนินการขณะสอบ

6. บอกเกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบเพื่อสำรวจปัญหาการเรียนวรรณคดี สารที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ จำนวน 3 ฉบับ ฉบับละ 10 ข้อ ได้แก่

1.1 แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่องการเรียนรู้บทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก

1.2 แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่องการเรียนรู้นิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

1.3 แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่องการเรียนรู้บทพากย์เอราวัณ

2. แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ และตัวลวงนำมาจากคำตอบที่นักเรียนส่วนมากตอบผิดจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ จำนวน 3 ฉบับๆ ละ 10 ข้อ ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนรู้บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก

2.2 แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนรู้บทกวีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

2.3 แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนรู้บทพากย์เอราวัณ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัย

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ให้ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 นำแบบทดสอบเพื่อการสำรวจคำตอบผิดและสำรวจจุดบกพร่อง ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.2 นำแบบทดสอบวินิจฉัยที่ได้ไปทดสอบครั้งที่ 1 หาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.3 นำแบบทดสอบวินิจฉัยที่มีคุณภาพไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุจุดบกพร่อง

ขั้นตอนที่ 2 การวินิจฉัยการเรียนรู้วรรณคดีไทย

ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันวินิจฉัยจุดบกพร่องการเรียนรู้วรรณคดีของนักเรียน จากแบบทดสอบวินิจฉัยครั้งที่ 2 ดังนี้

1. การตรวจให้คะแนน แบบทดสอบวินิจฉัยที่สร้างขึ้น เป็นแบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก การตรวจให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดหรือไม่ตอบเลยได้ 0 คะแนน

2. การสำรวจจุดบกพร่องการเรียนรู้วรรณคดี ใช้เกณฑ์ในการพิจารณา คือ พิจารณาคะแนนในแต่ละเรื่อง ว่านักเรียนมีจุดบกพร่องในแบบทดสอบเรื่องใด โดยพิจารณาจากคะแนนที่นักเรียนทำได้ในแบบทดสอบแต่ละเรื่องน้อยกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสินจากเนื้อหาของข้อสอบแต่ละข้อแล้วคำนวณหาคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำโดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 เพื่อที่จะได้นำคะแนนสอบมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ขั้นต่ำ และตัดสินว่านักเรียนมีจุดบกพร่องในเรื่องใด และลักษณะใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยถือเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2. ค่าความยากง่ายของข้อสอบรายข้อ (Difficulty) ข้อสอบที่มีความยากง่ายพอเหมาะมีค่า 0.50 การคัดเลือกข้อสอบไว้ควรมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.60

3. ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ (Discriminant) โดยใช้สูตรของเบรนนอน โดยมีค่า 0.20 - 1.00

4. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของ Lovett การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ถ้าเป็นการสอบวินิจฉัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความเที่ยงควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

5. การกำหนดคะแนนจุดตัดของแบบทดสอบวินิจฉัย วิธีกำหนดจุดตัดกำหนดได้หลายวิธี ในการวิจัยครั้งนี้ การกำหนดคะแนน จุดตัด กำหนดจากเนื้อหาสาระของข้อสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคะแนนขั้นต่ำในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียนที่ไม่มีความบกพร่องสามารถทำได้ นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ คือ คะแนนจุดตัดของข้อสอบในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ (งามนิตย์ ชาติทอง, 2533 อ้างถึงใน สุภาวดี กิตติวิศิษฐ์, 2537: 30)

6. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 67)

ผลการวิจัย

1. แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 1 ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่าข้อสอบทุกข้อวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

ฉบับที่ 1 เรื่อง บทละครเห็นแก่ลูก จำนวน 26 ข้อ ข้อสอบที่มีความยากง่ายพอเหมาะมีค่า 0.50 การคัดเลือกข้อสอบไว้ควรมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนก มีค่า 0.20 - 1.00 พบว่ามีข้อสอบจำนวน 10 ข้อที่ใช้ได้ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 7, 10, 14, 16, 17, 20, 22 และ 26

ฉบับที่ 2 เรื่อง พระอภัยมณี จำนวน 26 ข้อ ข้อสอบที่มีความยากง่ายพอเหมาะมีค่า 0.50 การคัดเลือกข้อสอบไว้ควรมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนก มีค่า 0.20 - 1.00 พบว่ามีข้อสอบจำนวน 10 ข้อที่ใช้ได้ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 6, 9, 12, 15, 17, 19, 21 และ 24

ฉบับที่ 3 เรื่อง บทพากย์เอราวัณ จำนวน 26 ข้อ ข้อสอบที่มีความยากง่ายพอเหมาะมีค่า .50 การคัดเลือกข้อสอบไว้ควรมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนก มีค่า 0.20 - 1.00 พบว่ามีข้อสอบจำนวน 10 ข้อที่ใช้ได้ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 5, 7, 12, 14, 16, 20, 21 และ 24

จากแบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ จำนวน 78 ข้อ คัดเลือกข้อสอบได้ทั้งหมด 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น ฉบับที่ 1 เรื่อง บทละครเห็นแก่ลูก จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 2 เรื่อง พระอภัยมณี จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 3 เรื่อง บทพากย์เอราวัณ จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 30 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง 380 คน เป็นแบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 3 ฉบับ ฉบับละ 10 ข้อ รวมเป็น 30 ข้อ 30 คะแนน มีคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้คือ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.77 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.83 - 0.92

2. สรุปจุดบกพร่องของการเรียน วิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาเหตุของจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามมาตรฐานตัวชี้วัด ซึ่งสามารถเรียงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

2.1 ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน คิดเป็นร้อยละ 41.05

2.2 ม.3/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.63

2.3 ม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง คิดเป็นร้อยละ 16.74

2.4 ม.3/4 ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง คิดเป็นร้อยละ 12.58

3. คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สร้างเกณฑ์ปกติโดยนำคะแนนจากการทดลองครั้งที่ 3 ไปคำนวณหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่า T ปกติ (Normalized T-Score) ทำการขยายคะแนน T ปกติ คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สร้างเกณฑ์ปกติโดยนำคะแนนจากการทดลองครั้งที่ 3 ไปคำนวณหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่า T ปกติ (Normalized T-Score) ทำการขยายคะแนน T ปกติ ผลปรากฏว่า แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีช่วงคะแนนตั้งแต่ T15 ถึง T80

4. คู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้สำหรับผู้สนใจจะนำไปใช้เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 จุดประสงค์ของแบบทดสอบ
- 3.2 โครงสร้างของแบบทดสอบ
- 3.3 ลักษณะของแบบทดสอบ
- 3.4 การสร้างแบบทดสอบ
- 3.5 คุณภาพของแบบทดสอบ
- 3.6 เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ
- 3.7 วิธีดำเนินการสอบ
- 3.8 การตรวจให้คะแนน และการวินิจฉัย
- 3.9 แบบทดสอบวินิจฉัยฉบับที่ 1 – 3

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า เป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ สามารถบอกสาเหตุจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดีของนักเรียนได้ และคู่มือการใช้มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างของคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัย เท่ากับ 0.75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดนำมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการวัด และตรงกับเป้าหมายที่ต้องการวัดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบของ บุญชม ศรีสะอาด (2556: 68) ที่กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบมีขั้นตอนคือ วางแผนการสร้างตามขั้นตอน กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดนิยาม พฤติกรรมบ่งชี้ และแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดแบบปรนัยประกอบด้วย การเรียนบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก การเรียนนิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรและการเรียนบทพากย์เอราวัณ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 4) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พร้อมพรรณ อุดมสิน (2544 : 94) ที่กล่าวว่า ควรวัดความสามารถหรือทักษะย่อยให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหา ควรศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่ต้องการวัดอย่างละเอียด แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงสามารถอ้างอิงได้ว่า คำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในแต่ละข้อนั้นสามารถวินิจฉัยสาเหตุของความบกพร่องในการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทย ได้ตามตัวชี้วัด

2. คุณภาพของเครื่องมือแบบทดสอบวินิจัย วิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวินิจัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่ต้องการวัดโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ ตามที่รัชนิกุล ภิญโญภานูวัฒน์ (2557: 47) กล่าวไว้ว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้วางแผนพัฒนาแบบทดสอบวินิจัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทย โดยการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามและตัวชี้วัด เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบ รวมทั้งขอคำแนะนำและข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของนิยามและการกำหนดตัวชี้วัดจนได้นิยามและตัวชี้วัด แล้วจึงดำเนินการพัฒนาแบบทดสอบโดยยึดหลักการพัฒนาแบบทดสอบให้มีคุณภาพ ข้อคำถามมีความชัดเจนทำให้ผู้ตอบเข้าใจข้อคำถามตรงกัน และแบบทดสอบวินิจัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทยผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย และมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ จึงทำให้แบบทดสอบมีความตรงเชิงเนื้อหาและยังสอดคล้องกับหลักการสร้างแบบทดสอบวินิจัยของสารีย์ เจริญกิจ (2546 : 20) ที่เสนอไว้ว่าแบบทดสอบวินิจัยจะเน้นความตรงเชิงเนื้อหาเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การสร้างแบบทดสอบวินิจัย จะเน้นความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

2.2 ความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวินิจัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่าความยากตั้งแต่ 0.69 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.52 แสดงว่าแบบทดสอบวินิจัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทยมีค่าความยากและอำนาจจำแนกที่เหมาะสม ตามที่ รัชนิกุล ภิญโญภานูวัฒน์ (2557: 39) กล่าวไว้ว่า ความยากและอำนาจจำแนกที่เหมาะสมควรมีค่าความยากระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.20 ขึ้นไป เช่นเดียวกับ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 184-185) ที่กล่าวว่า ข้อสอบที่เหมาะสมต้องมีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จะมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.20 ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกใกล้ 1.00 แสดงว่าข้อสอบนั้นสามารถจำแนกคนเก่งและคนอ่อนได้ถูกต้องสูงมาก สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2556: 96-97) ที่กล่าวว่า ข้อสอบที่ง่ายเกินไปและยากเกินไปถือว่าเป็นข้อสอบที่ไม่สมควรใช้วัดค่าความยากที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และข้อสอบที่มีคุณภาพในด้านอำนาจจำแนกควรมีค่าอำนาจจำแนก เป็นบวกยิ่งมีค่ามากยิ่งดี ข้อสอบที่ได้รับการคัดเลือกเป็นแบบทดสอบจะต้องเป็นแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ต่ำกว่า 0.20 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยพัฒนาแบบวัด โดยใช้ตัวบ่งชี้ที่กำหนดมาจากตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบในการพัฒนา ส่งผล

ให้แบบทดสอบมีค่าความยากและอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ บุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ์ (2551: 139) ที่กล่าวว่าค่าความยากของข้อสอบควรอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ลมโซย ด่านขุนทด (2545 : 50) ได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.83 – 0.92 ซึ่งหมายความว่า แบบทดสอบวินิจัยการเรียนวรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 3 ฉบับ มีความเชื่อมั่นระดับสูงทุกฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับไพศาล วรคำ (2554 : 272 - 291) ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นคือ ความคงที่ของผลที่ได้จากการวัดด้วยเครื่องมือชุดใดชุดหนึ่งในการวัดหลายๆ ครั้ง ซึ่งเป็นคุณสมบัติของแบบวัดที่ให้ค่าคงที่ในการวัดคุณลักษณะหนึ่งของบุคคล เมื่อคุณลักษณะนั้นไม่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะทำการวัดกี่ครั้งก็ตาม และสอดคล้องกับ สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 226 - 231) กล่าวว่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเป็นความเชื่อมั่นที่เป็นการตรวจหาความสอดคล้องโดยนำแบบทดสอบของเกณฑ์ฉบับเดียว ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวเพียงครั้งเดียวสามารถนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวินิจัยการเรียนวรรณคดี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็นไปตามเกณฑ์ มีค่ามากกว่า 0.70 สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไปได้ ซึ่งแบบทดสอบวินิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นใกล้เคียงกับแบบทดสอบวินิจัยที่เคยมีผู้สร้างมา เช่น อาภรณ์ เวียงวิเศษ (2540 : 32-153) มีค่าความเชื่อมั่น 0.677 ถึง 0.892 ราตรี ศรีนา (2540 : บทคัดย่อ) มีค่าความเชื่อมั่น 0.69, 0.77, 0.62, 0.94, 0.92, 0.85 และสารีย์ เจริญจิต (2546 : 20) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.70 – 0.94 ดังนั้นถือว่าแบบทดสอบวินิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ ซึ่งไม่ว่านักเรียนจะทำการทดสอบกี่ครั้งก็ตาม คะแนนที่ได้จากการทดสอบนั้นจะมีค่าใกล้เคียงกันกับคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งเดิมมาก นั่นคือแบบทดสอบวินิจัยสามารถจำแนกนักเรียนที่มีความบกพร่องและไม่บกพร่องได้

2.4 การวิเคราะห์หาสาเหตุจุดบกพร่อง

จากการหาคุณภาพของแบบทดสอบพบว่าแบบทดสอบวินิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพ เนื่องจากผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดนำมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการวัด และตรงกับเป้าหมายที่ต้องการวัด จึงส่งผลให้แบบทดสอบมีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนวรรณคดีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างครอบคลุมและเพียงพอตามที่ต้องการ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์หาสาเหตุจุดบกพร่องของนักเรียน ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งจุดบกพร่องในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนออกเป็น 4 ข้อ ตามมาตรฐานตัวชี้วัด ดังนี้ ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ม.3/1 สรุป

เนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น ม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และ ม.3/4 ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง ซึ่งสอดคล้องกับที่อีเบล (Ebel. 1965 : 449) และ ซิงห์ (Singha. 200 - 201) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนและข้อสอบแต่ละข้อสามารถค้นหาสาเหตุของการตอบผิดได้

3. คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียน วิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปแบบคะแนน T ปกติ (Normalized T-Score) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เป็นหน่วยเดียวกัน โดยนำคะแนนจากการทดลองครั้งที่ 3 ไปคำนวณหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่า T ปกติ (Normalized T-Score) ทำการขยายคะแนน T ปกติ ผลปรากฏว่า แบบทดสอบวินิจฉัย วิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีช่วงคะแนนตั้งแต่ T15 ถึง T80 พบว่า แบบทดสอบวินิจฉัยนี้มีค่าคะแนน T ปกติ กว้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นค่อนข้างยากและกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถที่แตกต่างกัน

4. คู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องในการเรียนวิชาภาษาไทย สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการหลายท่าน พบว่า งานวิจัยส่วนมากมีองค์ประกอบของคู่มือการใช้แบบทดสอบซึ่งมีองค์ประกอบคือ ความหมายของแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี จุดมุ่งหมายของการพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี โครงสร้างของแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี วิธีการดำเนินการทดสอบ และการตรวจให้คะแนน ซึ่งคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างเท่ากับ 0.83 ซึ่ง Davis (1992:104) กล่าวว่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา/โครงสร้างของคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนวรรณคดี (Content Validity Index: CVI) โดยเกณฑ์คุณภาพคือ 0.80 ขึ้นไป และคู่มือการใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ได้สอดคล้องกับ อานนท์ หล้าหนัก (2542: 177 - 191) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวไทยภูเขากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 , สาคร สียงนอก (2556: 182 - 188) สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, ประนอม บัวแก้ว (2560: 198 - 204) การพัฒนาชุดแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 และกิตติยาภรณ์ สุปะทัง (2560: 123) การ

สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย คือ จุดม่งหมายของแบบวัด ลักษณะของแบบวัด คุณภาพของแบบวัด วิธีดำเนินการสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ เกณฑ์การตรวจให้คะแนน และการรวมคะแนน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แบบทดสอบวินิจฉัยอาจใช้ทดสอบนักเรียนเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคลก็ได้ควรเน้นให้นักเรียน ทำด้วยความตั้งใจเพื่อให้เกิดการวินิจฉัยตรงกับจุดหมายและทราบสาเหตุจุดบกพร่องของนักเรียนเพื่อเป็น แนวทางในการแก้ไขต่อไป

1.2 แบบทดสอบวินิจฉัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียน ไม่เหมาะสมที่จะ นำไปใช้เป็นแบบทดสอบในการตัดสินผลการเรียน เพื่อเลื่อนชั้นหรือคัดเลือกรายบุคคล

1.3 แบบทดสอบวินิจฉัยนี้ ใช้สำหรับการค้นหาจุดบกพร่องการเรียนรู้วรรณคดีไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หากนำไปใช้กับกลุ่มอื่น หรือชั้นอื่น ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์หาสาเหตุจุดบกพร่อง ใหม่

2. ด้านการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยของการเรียนวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเพื่อเป็น ประโยชน์ในการนำไปปรับปรุง แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริม

2.2 ควรมีการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยจุดบกพร่องทางการเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ให้หลากหลายวิชา และหลากหลายทักษะ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช.

2551: แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร.

_____. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ ชุมชุม สหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จิตต์นิภา ศรีไสย์. (2555). วรรณคดีและวรรณกรรม ม.3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

- ชัตสนีย์ สุนธุสิงห์. (2532). **วรรณคดีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เถลิง พันธุ์เถลิงอมร. (2528). **หลักการวิจารณ์วรรณคดี**. นครศรีธรรมราช: โครงการตำราและเอกสารวิชาการวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2523). **การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพการพิมพ์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- ไพศาล วรคำ. (2558). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ลมโชย ด่านขุนทด. (2544). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.(2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิภา กงกะนันทน์. (2533). **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). **การวัดผลการศึกษา**. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สาคร สียงนอก. (2556). **การพัฒนาแบบวัดทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- สิริยา เวียงนนท์. (2551). **การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสยาม.
- อานนท์ หล้าหนัก. (2552). **การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่2**. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.